

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 3833/2559

นางสาว ว.โจทก์ นาย อ.จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.พ.พ. มาตรา 1567

ย่อ / หลักกฎหมาย

โจทก์และจำเลยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกัน มีบุตรด้วยกัน 1 คน คือ เด็กหญิง ว. โจทก์จึงมีอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์แต่เพียงผู้เดียวย่อมมีสิทธิกำหนดที่อยู่ของบุตร และเรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่น ซึ่งกักบุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมายได้ ตาม ป.พ.พ. 1567 (1) และ (4) ขณะที่จำเลยพาผู้เยาว์ไปอยู่ที่บ้านบิดามารดาจำเลยที่สุราษฎร์ธานี ผู้เยาว์ไม่ใช่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของจำเลย แม้ต่อมาในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จำเลยจะได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนรับรองบุตร และต่อมาในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยจะได้จดทะเบียนรับรองผู้เยาว์เป็นบุตรอันทำให้จำเลยมีอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ก็ตาม ก็หากระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์ถูกต้องแห่งอำนาจฟ้องของโจทก์ไม่ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องเรียกบุตรคืนจากจำเลยได้

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้บังคับจำเลยส่งเด็กหญิงวนิดา บุตรผู้เยาว์ คืนให้แก่โจทก์ จำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ศาลชั้นต้นพิพากษาให้จำเลยส่งเด็กหญิงวนิดา บุตรผู้เยาว์ คืนให้แก่โจทก์ ค่าฤชาธรรมเนียมให้เป็นพับ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวพิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นอุทธรณ์ให้เป็นพับ จำเลยฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัววินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า เมื่อประมาณปี 2554 โจทก์และจำเลยอยู่กินฉันสามีภริยาโดยมิได้จดทะเบียนสมรสกัน เมื่อโจทก์ตั้งครรภ์ได้ 4 เดือน จำเลยพาโจทก์ไปอยู่กับบิดามารดาจำเลยที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จนกระทั่งโจทก์คลอดเด็กหญิงวนิดา บุตรผู้เยาว์ เมื่อวันที่ 14 กรกฎาคม 2555 เมื่อบุตรผู้เยาว์อายุได้ประมาณ 1 ปี 8 เดือน โจทก์และจำเลยพาผู้เยาว์มาอยู่ที่จังหวัดศรีสะเกษ ซึ่งเป็นภูมิลำเนาของโจทก์ ระหว่างที่อยู่ด้วยกัน โจทก์และจำเลยมีปากเสียงกันอยู่เสมอ ๆ ต่อมาเมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2557 จำเลยได้พาบุตรผู้เยาว์ไปอยู่ที่บ้านบิดามารดาจำเลยที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมิได้บอกกล่าวและได้รับความยินยอมจากโจทก์ ปัจจุบันบุตรผู้เยาว์ก็ยังคงอยู่กับจำเลยและบิดามารดาจำเลย คดีมีปัญหาที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า โจทก์มีสิทธิเรียกบุตรผู้เยาว์คืนจากจำเลยหรือไม่ ในข้อนี้จำเลยฎีกาว่า ในระหว่างการพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม 2557 ศาลเยาวชนและครอบครัวจังหวัดสุราษฎร์ธานี มีคำสั่งอนุญาตให้จำเลยจดทะเบียนรับผู้เยาว์เป็นบุตร เมื่อคดีดังกล่าวถึงที่สุดแล้ว ต่อมาวันที่ 5 มีนาคม 2558 จำเลยได้ไปจดทะเบียนรับรองบุตรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จำเลยจึงมีอำนาจปกครองเหนือบุตรผู้เยาว์ โจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลย และจำเลยไม่จำเป็นต้องส่งบุตรผู้เยาว์คืนให้แก่โจทก์แล้ว เห็นว่า ข้อเท็จจริงดังกล่าวเป็นข้อที่จำเลยกล่าวอ้างขึ้นใหม่ในชั้นฎีกา มิได้ยกขึ้นว่ากันมาแล้วในศาลชั้นต้นและศาลอุทธรณ์ แต่เห็นว่าเป็นปัญหาอันเกี่ยวด้วยความสงบเรียบร้อยของประชาชน จึงเห็นสมควรวินิจฉัยให้เสร็จสิ้นไป เห็นว่า ในขณะที่จำเลยพาบุตรผู้เยาว์ไปอยู่ที่บ้านบิดามารดาจำเลยที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผู้เยาว์

มิใช่บุตรโดยชอบด้วยกฎหมายของจำเลย ดังนั้น โจทก์จึงมีอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์แต่เพียงผู้เดียว ย่อมมีสิทธิกำหนดที่อยู่ของบุตร และเรียกบุตรคืนจากบุคคลอื่น ซึ่งก็บุตรไว้โดยมิชอบด้วยกฎหมายได้ ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 1567 (1) และ (4) แม้จำเลยเป็นบิดาที่แท้จริงของผู้เยาว์อยู่แล้วก็ตาม แต่จำเลยก็หาไม่มีสิทธิที่จะกระทำการดังกล่าวได้ โจทก์จึงมีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ แม้หลังฟ้องแล้ว ในระหว่างพิจารณาของศาลอุทธรณ์ภาค 3 แผนกคดีเยาวชนและครอบครัว จำเลยจะได้รับอนุญาตให้จดทะเบียนรับรองบุตรก็ตาม แต่ก็หากระทบกระเทือนถึงความสมบูรณ์ถูกต้องแห่งอำนาจฟ้องของโจทก์ไม่ และเมื่อปรากฏข้อเท็จจริงว่า ในระหว่างการพิจารณาของศาลฎีกา จำเลยได้จดทะเบียนรับรองผู้เยาว์เป็นบุตร อันจะทำให้จำเลยมีอำนาจปกครองบุตรผู้เยาว์ก็ตาม แต่เมื่อคำนึงถึงข้อเท็จจริงที่ว่า โจทก์ตั้งครรภ์และคลอดผู้เยาว์ตั้งแต่วันที่ 14 กรกฎาคม 2555 ในระหว่างที่โจทก์และจำเลยยังอยู่กินฉันสามีภริยาด้วยกันที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี จำเลยก็ได้ชวนขวายเป็นจดทะเบียนรับบุตรผู้เยาว์เป็นบุตรชอบด้วยกฎหมายของจำเลยแต่อย่างใดไม่ จำเลยเพ่งดำเนินการหลังจากโจทก์ฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้ ครั้นเมื่อพิเคราะห์ตามข้อฎีกาของจำเลยก็บ่งชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่มีส่วนสำคัญในการอุปการะเลี้ยงดูผู้เยาว์คือบิดามารดาของจำเลย หาใช่ตัวจำเลยซึ่งเป็นบิดาไม่ เห็นว่า ผู้เยาว์มีอายุเพียง 3 ปีเศษ เป็นเพศหญิง อยู่ในวัยอ่อนซึ่งจำเป็นต้องได้รับการดูแลพุ่มพักเลี้ยงดูจากมารดาเป็นอย่างมาก เพราะจะส่งผลต่อพัฒนาการทางด้านอารมณ์และจิตใจของผู้เยาว์ที่จะเติบโตต่อไป ภาวะการณที่แย่งชิงตัวผู้เยาว์ไปมาระหว่างบิดามารดา โดยละเอียดถึงอารมณ์ความรู้สึกของผู้เยาว์ ย่อมไม่ส่งผลดีต่อผู้เยาว์แต่อย่างใด ดังนั้น เพื่อประโยชน์และความผาสุกของผู้เยาว์ ในชั้นนี้เห็นสมควรให้ผู้เยาว์อยู่ในอำนาจปกครองของโจทก์ผู้เป็นมารดาไปก่อน จำเลยจึงต้องส่งตัวเด็กหญิงวนิดา บุตรผู้เยาว์คืนให้แก่โจทก์ แต่ทั้งนี้ไม่ตัดสิทธิจำเลยในการไปเยี่ยมเยียนบุตรผู้เยาว์ตามสมควร ที่ศาลล่างทั้งสองพิพากษามานั้น ศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ไม่มีเหตุที่ศาลฎีกาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัวจะแก้ไขเป็นอย่างอื่น ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน ค่าฤชาธรรมเนียมชั้นฎีกาให้เป็นพับ

องค์คณะ

สุรางคนา กมลละคร · พิศล พิรุณ · กิริติ กาญจนรินทร์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/3833/2559>